

Lithophane leautieri in Vlaardingen gevangen (Lepidoptera: Noctuidae)

R. L. M. JACOBS

JACOBS, R. L. M., 1990. *LITHOPHANE LEAUTIERI* CAUGHT AT VLAARDINGEN (LEPIDOPTERA: NOCTUIDAE). *ENT. BER., AMST.* 50 (5): 56-57.

Abstract: A second dutch specimen of *Lithophane leautieri* (Boisduval) was caught on October 17, 1989, at Vlaardingen (prov. of Zuid-Holland, east of Hoek van Holland). The first Dutch specimen was caught in the prov. of Zeeland in 1980. Both belong to the subsp. *hesperica* Boursin, like all specimens known from England.

Nijkerkhoeve 14, 3137 SK Vlaardingen.

Waarneming

In 1989 startte de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (NJV) afdeling Schiedam/Vlaardingen een nachtvlinderinventarisatie in Vlaardingen. De nachtvlinders werden gelokt met een HPL-lamp van 125 Watt, die voor een laken van 2 bij 1,5 meter was gehangen. Ook op de grond vóór het laken was een strook wit doek uitgespreid.

Op 17 oktober werd 's avonds de opstelling neergezet in mijn achtertuin, die gelegen is in het noorden van Vlaardingen grenzend aan Midden-Delfland. Het was die avond 11 °C, onbewolkt en er stond een matige wind uit het zuidwesten. De dagen ervoor stond er een ste-

vige wind met soms vlagen van windkracht 5 uit dezelfde richting.

Om 21.05 uur, een uurtje na het aanzetten van de lamp, ging er een voor mij op dat moment nog onbekende vlinder op het doek zitten. Toen ik zachtjes met een potje tegen het laken stootte liet hij zich op de grond vallen. Ook later in het potje hield hij zich nog schijn-dood. Hij deed me aan *Brachionycha sphinx* (Hufnagel) denken. Omdat ik twijfelde aan de juistheid van de determinatie, liet ik de vlinder zien aan Ben van As (Schiedam). Hij kwam uit op *Lithophane leautieri* (Boisduval). De heer Elfferich (Rotterdam) kon dit bevestigen.

Lithophane leautieri, ♂, Vlaardingen, 1989. Spanwijdte 38 mm. Foto N. W. Elfferich.

Skinner (1984) vermeldt dat deze soort, die in Engeland voor het eerst in 1951 op het eiland Wight is gezien, voorkomt aan de zuidrand van Engeland en dat een enkel exemplaar noordelijker is waargenomen. Hij vermeldt ook, dat de rups van maart tot juli op de bloeiwijzen en bladeren van *Cupressus macrocarpa* (Hartwig) leeft en dat hij in gevangenschap de hybride *Cupressocyparis* × *leylandii*, die ook in Nederlandse tuinen voorkomt, accepteert. Mogelijk gebeurt dat ook in het wild. Het nu vermelde exemplaar is het tweede dat uit Nederland bekend is. In 1980 werd een exemplaar te Kortgene aangetroffen (Vuure, 1981). Beide behoren, net als de Engelse exemplaren, tot subsp. *hesperica* Boursin, 1957, beschreven naar exemplaren uit het westen en zuidwesten van Frankrijk.

Dankzegging

Ik dank de heer B. van As voor de determinatie en de heer N. W. Elfferich voor zijn bevestiging van de determinatie en voor het maken van de foto. Ook ben ik dank verschuldigd aan de heer B. J. Lempke voor het herzien van het oorspronkelijke artikel en de vele adviezen omtrent het schrijven van een artikel. Tevens bedank ik Meteo Zestienhoven voor hun informatie over het weer.

Literatuur

- KOCH, M., 1988. *Wir bestimmen Schmetterlinge*: 1-792, Tafel 1-84. Neumann Verlag, Leipzig.
- SKINNER, B., 1984. *Colour Identification Guide to Moths of the British Isles*: i-x, 1-266, 42 pln. Penguin Books Ltd, Harmondsworth, Middlesex, England (p. 112, pl. 33, fig. 12).
- VUURE, J. VAN, 1981. *Lithophane leautieri* (Boisduval), nieuw voor de Nederlandse fauna. - *Ent. Ber., Amst.* 41: 123-124.

Geaccepteerd 1.iii.1990